

ต้นทุนชีวิตของเด็กไทยก่อนเข้าวัยรุ่น

ฉันทวรรณ บุรณสุขสกุล, พ.บ.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจต้นทุนชีวิตของเด็กก่อนเข้าวัยรุ่นในชุมชนไทย และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ต้นทุนชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคล

วัสดุและวิธีการ สำรวจในเด็กไทยก่อนเข้าวัยรุ่นสุ่มตัวอย่างแบบ 4 ชั้นภูมิ ตามสัดส่วน 9 จังหวัด 6 ภาค จำนวน 1,811 คน เครื่องมือคือ แบบประเมินต้นทุนชีวิต กลุ่มตัวอย่าง อายุ 9-12 ปี วิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนชีวิตด้วยสถิติเชิงบรรยายและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลกับต้นทุนชีวิตด้วยสถิติ chi-square

ผล ต้นทุนชีวิตเด็กไทยก่อนวัยรุ่นมีค่าเฉลี่ยคะแนน 68.6 ระดับพอใช้ ต้นทุนพลังสร้างปัญญาอยู่ในระดับดี (73.5 คะแนน) ต้นทุนพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังเพื่อน/กิจกรรม และพลังชุมชน อยู่ในระดับพอใช้ โดยต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน (62.7 คะแนน) มีค่าต่ำสุด ปัจจัยด้าน เพศ ศาสนา ภาคที่อาศัยอยู่ และสถานภาพบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการผ่านเกณฑ์ต้นทุนชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ แต่เขตที่อาศัยอยู่ในเมืองและนอกเมืองไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

สรุป คะแนนต้นทุนชีวิตเด็กไทยก่อนเข้าวัยรุ่น อยู่ในระดับพอใช้ ปัจจัยเพศ ศาสนา ลำดับบุตร และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ มีความสัมพันธ์กับการผ่านเกณฑ์ต้นทุนชีวิต แต่เขตที่อาศัยในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาต้นทุนชีวิต ตามบริบทชุมชน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมด้วย

คำสำคัญ: ชุมชนไทย เด็กก่อนเข้าวัยรุ่น ต้นทุนชีวิต

Life assets profiles (positive youth development) of preteen

Thanvaruj Booranasuksakul, M.D.

Abstract

Objective To survey the life assets of preteen in Thai community and to investigate the relationship between personal information and life assets.

Materials and methods There were 1,181 children participants, obtained by 4 stratified sampling from 9 provinces (6 regions) of Thailand community. They completed the life assets questionnaire (adjusted version) by self-report. Data were analyzed for calculating scores of each power of life assets by descriptive statistic. Association between life assets and personal factors were analyzed by chi-square.

Results The overall life assets level of participants was moderate. A detailed examination of 5 facets indicated that power of wisdom was good (score=73.5) and power of family, self, peer and community was moderate. The power of community was the lowest score (score=62.7) in the 5 facets of life assets. Association factors, i.e., gender, religion, parental status and regions of country were significantly related to the pass score except the habitat.

Conclusion The overall life assets level of preteen in Thai community was moderate. Gender, religious, birth order and regions of country associated with passing score of life assets. This data would take notice of the situation and take part in creating necessary life assets for each preteen community.

Key words: life assets, preteen, Thai community

บทนำ

ต้นทุนชีวิต (life assets เดิมเรียก developmental assets) ประกอบด้วย ปัจจัยสร้าง ปัจจัยปกป้อง หรือคุณลักษณะที่ดีด้านจิตใจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อกระบวนการคิด การตัดสินใจ และการแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ¹ การเสริมสร้างต้นทุนชีวิตในเด็กและเยาวชน จะช่วยให้เด็กและเยาวชน ครอบคลุม สังคมและประเทศ มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง ปกป้องความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาของเด็กและเยาวชนได้² การเสริมสร้างต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนนี้ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในตัวเด็กเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนและชุมชน ซึ่งหากสามารถเสริมสร้างปัจจัยต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาต้นทุนชีวิตที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข³ หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับนโยบายสร้างเสริมต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ฝรั่งเศส รัสเซีย จีน ญี่ปุ่น เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน 40 ตัวชี้วัด (developmental assets profiles)¹

ในประเทศไทย สุริยเดว ทรีปาตรี ได้นำแนวคิดเรื่องต้นทุนชีวิตมาพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย ซึ่งได้พัฒนาแบบประเมินต้นทุนชีวิตฉบับเยาวชน ซึ่งการสร้างแบบประเมินมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมไทย มีการกำหนดตัวชี้วัด 48 ตัวชี้วัด^{4,5} ด้านการพัฒนาเด็ก 5 ด้าน ได้แก่ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน และพรรณพิมล วิบูลากร⁶ ได้พัฒนาเครื่องมือประเมินต้นทุนชีวิตฉบับเด็ก 8-12 ปี

โดยกำหนดตัวชี้วัด 40 ตัวชี้วัด และได้มีการปรับปรุงข้อคำถาม 48 ข้อ ประเมินภาพรวมต้นทุนชีวิตรายข้อของโรงเรียนประถมปลาย เพื่อนำไปพัฒนาตามตัวชี้วัดนั้นๆ ซึ่งไม่ได้วัดความผิดปกติของเด็ก ผลการศึกษาที่ผ่านมา ศึกษาในช่วงเด็กประถมปลาย และในเยาวชน ซึ่งช่วงอายุตั้งแต่ 8-18 ปี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้⁷ ต้นทุนชีวิตครอบคลุมเข้มแข็งที่สุดอยู่ในระดับดีถึงดีมาก แต่ต้นทุนชุมชนต่ำที่สุด⁴⁻⁶ บางการศึกษาต้นทุนชุมชนผ่านเกณฑ์แต่อยู่ในระดับพอใช้⁶ แต่บางการศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์^{7,8} วิเคราะห์ปัจจัยสถานภาพบิดามารดาสัมพันธ์กับต้นทุนตัวตน ครอบครัว สร้างปัญญาและเพื่อน/กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยสัดส่วนของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีสัดส่วนผ่านเกณฑ์สูงกว่าที่ไม่อยู่ด้วยกัน สำหรับปัจจัยเพศและชั้นเรียนไม่สัมพันธ์กับต้นทุนชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ⁷

ปัจจุบันไม่มีการสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กก่อนเข้าวัยรุ่นในชุมชนระดับประเทศ การศึกษาคั้งนี้เพื่อสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับต้นทุนชีวิต เพื่อนำไปประกอบการวางแผนทำงานร่วมกับชุมชน ในการสร้างทุนชีวิตของเด็กก่อนเข้าวัยรุ่นตามบริบทชุมชนให้เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์และวิธีการ

การศึกษาเชิงปริมาณแบบภาคตัดขวาง ศึกษาชุมชนเป็นฐาน ระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๗-สิงหาคม ๒๕๕๘ ผ่านการพิจารณาอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยกรมสุขภาพจิต รหัสโครงการที่ 99/58 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร กลุ่มจากตัวแทนชุมชน 76 จังหวัดทั่วประเทศ (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) ประชากรอายุ 9-12 ปีทั้งหมด 2,924,986 คน จากข้อมูลกระทรวงมหาดไทยปี พ.ศ.๒๕๕๖ แบ่งเป็น 6 ภาค ตามการแบ่งเขตตรวจราชการในประเทศไทย คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

กลุ่มตัวอย่าง เด็กอายุ 9-12 ปี โดยคำนวณขนาดตัวอย่างจากสูตรเพื่อประมาณค่าสัดส่วนในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร⁹ ซึ่งประมาณว่าเด็กร้อยละ 50 จะมีต้นทุนชีวิตต่ำหรือไม่ผ่านเกณฑ์กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าสัดส่วนเท่ากับ 0.05 ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่า design effect (Deff) จากการประมาณค่าต้นทุนชีวิตผ่านเกณฑ์จะป้องกันปัญหาในวัยรุ่น เท่ากับ 3 ได้ ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ (n) จำนวน 1,155 คน และกระจายขนาดตัวอย่างลงในแต่ละภาคตามสัดส่วนประชากรแต่ละภาค (proportionate allocation)

การสุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) คือ 4 ชั้นภูมิ สัดส่วน 6 ภาค ตามการแบ่งเขตตรวจราชการในประเทศไทย ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละภาคสุ่มแบบ systemic sampling with probability proportional to size ได้ จังหวัดที่เป็นตัวแทน 9 จังหวัด ภาคเหนือ 1 จังหวัด (พะเยา) ภาคใต้ 2 จังหวัด (สงขลาและนครศรีธรรมราช) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จังหวัด (กาฬสินธุ์ อุตรดิตถ์ และ บุรีรัมย์) ภาคตะวันออก 1 จังหวัด (ระยอง) ภาคตะวันตก 1 จังหวัด (นครปฐม) ภาคกลาง 1 จังหวัด (ลพบุรี) ในแต่ละจังหวัดสุ่มตำบลแบบแบบเจาะจง โดยเลือกตำบลที่มีขนาดของเด็กอายุ 9-12 ปี ตามจำนวนที่กำหนด และเด็ก

ทุกคนในตำบลทำแบบประเมินต้นทุนชีวิต

เกณฑ์ในการเข้าร่วมการศึกษา (inclusion criteria) เด็กทุกรายในตำบล (ชุมชนตัวอย่าง) อายุ 9-12 ปี มีสัญชาติไทย และพำนักอาศัยอยู่ในตำบลที่เป็นพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี สามารถให้ข้อมูล และ/หรือสามารถอ่านออกเขียนได้ และยินดีให้ความร่วมมือในช่วงการสัมภาษณ์/ตอบแบบประเมิน

เกณฑ์ในการคัดออกจากการศึกษา (exclusion criteria) ไม่มีตัวตนในพื้นที่ ได้แก่ ย้ายออกเสียชีวิต ซึ่งจะคัดออกตั้งแต่ขั้นการสุ่มเลือกตัวอย่างหรือวันตอบแบบสอบถาม ทีมวิจัยได้ประเมิน และสรุปว่าไม่สามารถทำการตอบแบบประเมิน อาจเนื่องจากมีความผิดปกติทางจิต หรือทางกายกำเริบหรือสาเหตุอื่นๆ เช่น ออทิสติกที่รุนแรง หอบหืดกำเริบฉับพลัน ลมชัก เป็นต้น

การเก็บข้อมูล เด็กทุกคนตอบแบบประเมินด้วยตนเอง หากเด็กไม่เข้าใจครูหรือตัวแทนชุมชนช่วยอธิบาย สำหรับเด็กที่มีปัญหาการอ่าน ให้เพื่อนหรือผู้แจกแบบประเมินอ่านให้เด็กตอบ ดำเนินการระหว่างตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงมิถุนายน ๒๕๕๘

เครื่องมือ เครื่องมือแบบประเมินต้นทุนชีวิตเด็กอายุ 9-12 ปี ที่ผู้วิจัยประยุกต์จากของ สุริยเดว ตรีปาดรี⁴ และ Murphey¹⁰ เป็นแบบประเมินค่าคะแนนระหว่าง 0-3 (ไม่มี บางครั้ง บ่อยครั้ง และประจำ) จำนวน 48 ข้อ โดยรวมคะแนนรายชื่อ รายพลัง หรือรวมคะแนนเด็กเป็นรายคนแล้วคิดเป็นค่าเฉลี่ยคะแนน โดยปรับฐานคะแนนเต็ม 100 เกณฑ์ตัดสินคือ คะแนนในภาพรวมแต่ละข้อคำถามหรือกลุ่มคำถามต่ำกว่า 60 ไม่ผ่านเกณฑ์ คะแนน 60-69 ผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับพอใช้ แต่ต้องสร้างเสริมเพิ่มในข้อตัวชีวิตนั้นๆ คะแนน 70-79 ผ่านเกณฑ์ ระดับดี

และคะแนนมากกว่า 80 อยู่ในระดับดีมาก³ ศึกษา นำร่องในเด็กอายุ 9-12 ปี ในชุมชนจังหวัดนครปฐม 30 คน มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha = 0.85 การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะทางประชากรและต้นทุนชีวิตวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย คะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนและร้อยละ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นทุนชีวิต ที่ผ่านเกณฑ์กับเพศ ศาสนา ลำดับบุตร สถานภาพ บิดามารดา บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ภูมิภาคที่อาศัยอยู่ และเขตที่อาศัยด้วยสถิติ chi-square (weight command in SPSS)

ตารางที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างเด็กก่อนเข้าวัยรุ่นอายุ 9-12 ปี และค่าเฉลี่ยคะแนน ต้นทุนชีวิต ในภาพรวมประเทศและแยกรายด้าน 5 ด้าน

	ลักษณะทางประชากร	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิต (SD)					
			ภาพรวม	พลังตัวตน	พลังครอบครัว	พลังสร้างปัญหา	พลังเพื่อนและกิจกรรม	พลังชุมชน
	รวม	1811	68.6 (15.6)	68.4 (16.8)	70.8 (17.6)	73.5 (17.5)	67.1 (21.9)	62.7 (19.9)
เพศ	ชาย	896 (49.5)	66.7 (16.3)	67.1 (17.3)	68.8 (18.1)	70.7 (19.0)	65.9 (22.6)	62.1 (20.5)
	หญิง	915 (50.5)	70.2 (14.8)	70.5 (16.3)	72.8 (16.7)	77.0 (15.4)	68.3 (20.7)	63.2 (19.2)
ศาสนา	พุทธ	1737 (95.9)	68.3 (15.5)	68.7 (16.8)	70.6 (17.5)	73.8 (17.4)	66.9 (21.7)	62.4 (19.8)
	อื่นๆ	74 (4.1)	76.4 (16.3)	75.3 (16.3)	80.1 (16.4)	80.0 (19.0)	77.0 (19.2)	71.9 (20.6)
ลำดับบุตร	ลูกคนเดียว	309 (17.1)	71.2 (14.9)	71.3 (16.6)	74.1 (16.0)	75.7 (16.2)	69.3 (20.0)	66.0 (19.7)
	ลูกคนแรก	482 (26.6)	70.6 (15.0)	70.9 (16.6)	73.2 (16.8)	76.7 (16.2)	69.7 (21.6)	64.1 (19.3)
	ลูกคนกลาง	272 (15.0)	66.4 (15.9)	66.2 (17.0)	68.1 (17.8)	73.3 (19.5)	66.6 (22.4)	60.1 (20.7)
	ลูกคนสุดท้าย	685 (37.8)	66.8 (15.9)	67.5 (16.8)	69.0 (18.0)	71.7 (17.8)	64.9 (22.0)	61.1 (19.6)
	ไม่ระบุ	63 (3.5)	-	-	-	-	-	-
สถานภาพ	อยู่ด้วยกัน	1156 (63.8)	68.7 (15.9)	68.9 (17.3)	70.8 (17.9)	74.0 (17.5)	67.8 (22.3)	63.3 (20.0)
	แยกกันอยู่	347 (19.2)	66.7 (15.3)	66.6 (16.4)	69.0 (18.0)	72.9 (17.6)	64.8 (20.9)	60.9 (19.2)
บิดามารดา	หย่าร้าง/เลิกกัน	221 (12.2)	70.1 (14.5)	72.0 (15.7)	72.6 (14.6)	75.6 (16.8)	67.8 (19.2)	63.0 (20.2)
	บิดาและหรือมารดาเสียชีวิต	76 (4.2)	68.1 (14.7)	67.4 (14.8)	73.3 (15.5)	72.7 (18.1)	67.9 (21.5)	61.3 (19.5)
	ไม่ระบุ	11 (0.6)	-	-	-	-	-	-
อาศัยอยู่กับ	บิดามารดา	1067 (58.9)	68.6 (15.8)	68.8 (17.2)	70.8 (18.0)	73.8 (17.5)	67.9 (21.9)	63.2 (19.9)
	บิดาหรือมารดา	291 (16.1)	67.7 (15.8)	68.8 (16.4)	70.1 (17.4)	73.2 (18.5)	65.0 (20.1)	61.5 (19.8)
	ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา	420 (23.2)	68.7 (14.9)	68.8 (16.6)	71.5 (15.9)	75.0 (16.6)	66.8 (22.1)	62.2 (20.0)
	ไม่ระบุ	33 (1.8)	-	-	-	-	-	-
ภาค	ตะวันออกเฉียงเหนือ	704 (38.9)	63.7 (14.2)	63.2 (15.8)	66.9 (15.9)	71.3 (17.1)	62.4 (20.2)	56.9*(18.2)
	ใต้	230 (12.7)	73.0 (16.7)	71.8 (17.3)	76.9 (18.2)	78.9 (17.2)	73.2 (20.7)	67.5 (21.5)
	กลาง	151 (8.3)	60.7 (16.6)	60.0 (18.7)	64.6 (18.6)	67.8 (19.2)	55.5*(24.7)	55.7*(20.4)
	ตะวันออก	278 (15.4)	66.8 (13.4)	67.3 (14.2)	70.2 (16.1)	71.7 (16.9)	65.2 (18.9)	60.7 (17.4)
	เหนือ	241 (13.3)	68.5 (15.7)	69.5 (16.0)	70.1 (18.2)	73.0 (17.7)	67.7 (23.2)	62.4 (20.8)
	ตะวันตก	207 (11.4)	74.2 (15.3)	75.3 (17.4)	74.6 (16.9)	79.4 (15.6)	73.3 (20.2)	68.9 (19.0)
เขตที่อาศัย	เขตเมือง/เทศบาล	1012 (55.9)	68.8 (15.6)	69.2 (16.5)	70.8 (17.3)	73.9 (17.5)	67.7 (21.5)	63.2 (20.0)
	นอกเขตเมือง	789 (43.6)	68.1 (15.7)	68.3 (17.4)	70.9 (17.8)	74.1 (17.4)	66.4 (22.0)	61.8 (19.6)
	ไม่ระบุ	10 (0.5)	-	-	-	-	-	-

* ค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิตน้อยกว่า 60 ถือว่า ไม่ผ่านเกณฑ์

ผล

กลุ่มตัวอย่าง 1,811 คน อายุเฉลี่ย 10.8 ปี (SD = 0.9) เพศหญิง ร้อยละ 50.5 นับถือศาสนา พุทธ ร้อยละ 95.9 เมื่อพิจารณาประเด็นครอบครัว พบว่าบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 63.8 เด็กอยู่กับ บิดามารดา ร้อยละ 58.9 เขตที่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ใน เขตเมืองหรือเทศบาล ร้อยละ 55.9 ค่าเฉลี่ยคะแนน ดัชนีทุนชีวิตโดยรวมและรายด้านระดับประเทศ ผ่าน เกณฑ์ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า พลังตัวตน พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลัง

ชุมชน อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนพลังครอบครัวและพลัง สร้างปัญญา อยู่ในระดับดี ด้านที่มีต้นทุนชีวิตต่ำสุด คือ พลังชุมชน เมื่อพิจารณาตามปัจจัยเพศ ศาสนา ลำดับบุตร สถานภาพบิดามารดา บุคคลที่อาศัย อยู่ด้วย ภูมิภาคที่อาศัยอยู่ และเขตอาศัย แสดง ในตารางที่ 1 พบว่าส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ดัชนีทุนชีวิต ในระดับพอใช้ถึงดี ยกเว้น เด็กที่อยู่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ไม่ผ่านเกณฑ์ดัชนีทุนชุมชน และภาคกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ดัชนีทุนเพื่อน/กิจกรรมและดัชนีทุนชุมชน

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยดัชนีทุนชีวิตที่อ่อนแอที่สุด และเข้มแข็งที่สุด

ดัชนีทุนชีวิต	ลำดับที่	ประเทศ (n=1811)	5 ข้อที่อ่อนแอและเข้มแข็งที่สุด (ค่าเฉลี่ยคะแนนรายข้อ)					กลาง (n=151)
			ใต้ (n=230)	เหนือ (n=241)	อีสาน (n=704)	ตะวันออก (n=278)	ตะวันตก (n=207)	
ดัชนีทุนชีวิตที่ อ่อนแอ มากที่สุด*	1	ข้อที่ 41 (49.4)	ข้อที่ 48 (53.1)	ข้อที่ 41 (53.0)	ข้อที่ 41 (44.9)	ข้อที่ 41 (46.7)	ข้อที่ 12 (61.5)	ข้อที่ 41 (42.0)
	2	ข้อที่ 48 (50.8)	ข้อที่ 41 (49.4)	ข้อที่ 12 (53.8)	ข้อที่ 48 (46.4)	ข้อที่ 12 (48.6)	ข้อที่ 43 (62.3)	ข้อที่ 48 (42.8)
	3	ข้อที่ 12 (52.6)	ข้อที่ 24 (56.5)	ข้อที่ 23 (55.1)	ข้อที่ 11 (49.1)	ข้อที่ 48 (50.4)	ข้อที่ 41 (62.5)	ข้อที่ 12 (46.7)
	4	ข้อที่ 43 (54.1)	ข้อที่ 43 (54.1)	ข้อที่ 43 (54.6)	ข้อที่ 12 (50.2)	ข้อที่ 24 (54.7)	ข้อที่ 11 (62.6)	ข้อที่ 43 (48.1)
	5	ข้อที่ 40 (55.6)	ข้อที่ 12 (59.0)	ข้อที่ 48 (55.9)	ข้อที่ 40 (50.3)	ข้อที่ 40 (54.8)	ข้อที่ 48 (63.3)	ข้อที่ 42 (48.8)
ดัชนีทุนชีวิตที่ เข้มแข็ง มากที่สุด**	1	ข้อที่ 19 (82.4)	ข้อที่ 19 (87.3)	ข้อที่ 19 (80.8)	ข้อที่ 19 (79.8)	ข้อที่ 19 (84.8)	ข้อที่ 19 (85.9)	ข้อที่ 19 (80.0)
	2	ข้อที่ 27 (79.2)	ข้อที่ 18 (86.0)	ข้อที่ 3 (80.0)	ข้อที่ 27 (78.3)	ข้อที่ 27 (79.2)	ข้อที่ 4 (85.0)	ข้อที่ 18 (79.3)
	3	ข้อที่ 18 (79.2)	ข้อที่ 21 (84.8)	ข้อที่ 29 (79.5)	ข้อที่ 28 (77.4)	ข้อที่ 18 (79.1)	ข้อที่ 28 (84.0)	ข้อที่ 14 (74.9)
	4	ข้อที่ 28 (77.9)	ข้อที่ 3 (83.7)	ข้อที่ 27 (79.2)	ข้อที่ 18 (76.6)	ข้อที่ 28 (77.9)	ข้อที่ 29 (83.5)	ข้อที่ 27 (74.6)
	5	ข้อที่ 21 (77.7)	ข้อที่ 29 (83.3)	ข้อที่ 18 (79.3)	ข้อที่ 21 (76.1)	ข้อที่ 21 (76.7)	ข้อที่ 27 (83.4)	ข้อที่ 13 (73.1)

*** ข้อคำถามต้นทวนชีวิตที่อ่อนแอ (ระดับประเทศและระดับภาค)**

พลังตัวตน	ข้อ 11	ฉันพยายามแก้ปัญหาข้อขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง
	ข้อ 12	ฉันรู้สึกที่สามารถจัดการ หรือควบคุม เรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้บ้าง
พลังครอบครัว	ข้อ 23	เวลาแสดงความคิดเห็นผู้ใหญ่ที่บ้านจะรับฟังการตัดสินใจ และความคิดเห็นของฉัน
	ข้อ 24	ฉันใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวมากกว่าการดูโทรทัศน์หรือเล่นเกมสโตร์คอมพิวเตอร์
พลังชุมชน	ข้อ 40	ฉันได้รับคำชื่นชมจากผู้ใหญ่ในชุมชน
	ข้อ 41	เวลาแสดงความคิดเห็น ผู้ใหญ่ในชุมชนจะรับฟังการตัดสินใจและความคิดเห็นของฉัน
	ข้อ 42	ฉันมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของชุมชนเสมอ
	ข้อ 43	ฉันมีส่วนร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เป็นประจำทุกสัปดาห์
	ข้อ 48	ฉันมีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนกับผู้ใหญ่ ในเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ จากรายการทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์เป็นประจำ

**** ข้อคำถามต้นทวนชีวิตที่เข้มแข็ง (ระดับประเทศและระดับภาค)**

พลังตัวตน	ข้อ 3	ฉันได้รับการปลุกฝังจากผู้ปกครองว่าเราควรเชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง
	ข้อ 4	ฉันได้รับการปลุกฝังจากผู้ปกครองว่าเราต้องพูดความจริง
	ข้อ 13	ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเอง
	ข้อ 14	ฉันเริ่มคิดว่าโตขึ้นฉันอยากเป็นอะไร
พลังครอบครัว	ข้อ 18	ฉันมีผู้ปกครองที่ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือด้านการเรียน
	ข้อ 19	ฉันรู้สึกปลอดภัยเมื่อได้อาศัยอยู่ที่บ้าน
	ข้อ 21	ฉันมีผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ทำตาม
พลังสร้างปัญญา	ข้อ 27	ฉันอยู่ในโรงเรียนที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีครูดูแลให้ปฏิบัติตาม
	ข้อ 28	ครูหวังให้ฉันพยายามทำทุกกิจกรรมอย่างเต็มที่
	ข้อ 29	ฉันมีความพยายามที่จะเรียนรู้อย่างเต็มที่

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทวนชีวิตรายข้อที่อ่อนแอที่สุดและเข้มแข็งที่สุด 5 ลำดับแรกในระดับประเทศและรายภาค ข้อที่อ่อนแอที่สุดมี 9 ข้อคือข้อคำถามที่ 11, 12, 13, 24, 40, 41, 42, 43 และ 48 ข้อที่เข้มแข็งที่สุด 5 ลำดับแรกมี 10 ข้อคือ ข้อคำถามที่ 3, 4, 13, 14, 18, 19, 21, 27, 28 และ 29 นอกจากนี้ได้ทำการวิเคราะห์ต้นทวนชีวิตที่เป็นจุดอ่อนจุดแข็ง จำแนกตามรายพลังได้ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ต้นทวนชีวิตที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็ง จำแนกตามรายพลัง (n=1811)

พลัง (ค่าเฉลี่ยคะแนน)	จุดอ่อน (ค่าเฉลี่ยคะแนน)	จุดแข็ง (ค่าเฉลี่ยคะแนน)
ตัวตน (66.2)	ฉันรู้สึกที่สามารถจัดการ หรือควบคุม เรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้บ้าง (52.6)*	ฉันได้รับการปลุกฝังจากผู้ปกครองว่าเราควรเชื่อในสิ่งที่ถูกต้อง (76.2)
ครอบครัว (69.4)	เวลาแสดงความคิดเห็นผู้ใหญ่ที่บ้านจะรับฟังการตัดสินใจ และความคิดเห็นของฉัน (56.1)*	ฉันรู้สึกปลอดภัยเมื่อได้อาศัยอยู่ที่บ้าน (82.4)
สร้างปัญญา (72.3)	ฉันชอบอ่านหนังสือ และรักการอ่าน (61.3)	ฉันอยู่ในโรงเรียนที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีเหตุผล และมีครูดูแลให้ปฏิบัติตาม (79.2)
เพื่อนและกิจกรรม (65.0)	ฉันมีส่วนร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น ดนตรี ศิลปะ ละคร อย่างสม่ำเสมอ (60.9)	ฉันมีเพื่อนสนิทที่เป็นแบบอย่างที่ดีและชวนให้ฉันทำดี (67.8)
ชุมชน (60.7)	เวลาแสดงความคิดเห็นผู้ใหญ่ในชุมชน จะรับฟังการตัดสินใจ และความคิดเห็นของฉัน (48.8)*	ฉันมีเพื่อนบ้านที่ให้ความใส่ใจ เช่น ชวนพูดคุย ทักทาย และยังมีน้ำใจด้วย (69.3)

*ไม่ผ่านเกณฑ์ต้นทวนชีวิต

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลและค่าคะแนนต้นทุนชีวิตผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ในภาพรวมและแยกรายด้าน

ปัจจัย	ร้อยละของตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ต้นทุนชีวิต						
	ภาพรวม	พลังตัวตน	พลัง ครอบครัว	พลังสร้าง ปัญญา	พลังเพื่อน และกิจกรรม	พลังชุมชน	
เพศ	ชาย	59.3	59.7	63.6	65.1	50.7	45.4
	หญิง	73.0	72.2	73.0	83.0	56.8	50.7
	p-value	<.01	<.01	<.01	<.01	.01	.03
ศาสนา	พุทธ	65.8	65.5	68.0	73.9	53.1	47.7
	อื่นๆ	86.8	77.8	85.5	82.1	71.2	60.9
	p-value	<.01	<.01	<.01	0.16	<.01	.04
เขตที่อาศัย	ในเมือง	66.0	67.3	68.9	73.7	54.1	50.1
	นอกเมือง	67.3	64.2	68.3	74.7	53.3	45.6
	p-value	0.63	0.17	0.81	0.66	0.72	.07
อาศัยอยู่กับ	บิดาและมารดา	69.7	70.4	72.1	75.7	60.4	54.9
	บิดาหรือมารดา	69.1	72.3	70.3	72.9	55.2	50.6
	อื่นๆ	71.2	70.3	72.7	77.0	54.9	52.6
	p-value	0.50	0.80	0.54	0.27	0.10	0.39
ลำดับบุตร	ลูกคนเดียว	70.5	69.0	76.0	79.0	55.3	54.6
	ลูกคนแรก	70.6	67.6	69.4	75.6	55.8	48.8
	ลูกคนกลาง	66.5	61.2	62.5	73.2	52.7	49.6
	ลูกคนสุดท้าย	62.8	66.3	68.0	72.1	52.9	45.0
	p-value	.05	0.24	<.01	0.13	0.73	0.56
สถานภาพ	อยู่ด้วยกัน	66.3	65.8	68.4	74.2	54.8	48.6
บิดามารดา	แยกกันอยู่	63.6	61.6	64.2	72.8	46.7	46.1
	หย่าร้าง/เลิกกัน	71.7	71.6	73.6	77.5	57.4	48.1
	บิดาและ/หรือ	67.2	69.9	77.8	68.6	59.2	47.8
	มารดาตาย						
	p-value	0.37	0.11	.04	0.45	.03	0.89
ภาค	ตะวันออกเฉียงเหนือ	59.3	56.5	61.8	72.8	43.3	37.3
	ใต้	77.5	75.1	78.0	80.2	65.6	58.9
	กลาง	50.5	52.6	58.6	59.2	40.1	42.3
	ตะวันออก	70.7	70.0	69.4	73.0	54.7	49.6
	เหนือ	67.3	75.8	75.2	73.0	56.3	53.8
	ตะวันตก	83.3	79.9	79.2	86.8	76.3	69.9
	p-value	<.01	<.01	<.01	<.01	<.01	<.01

ในภาพรวมการผ่านเกณฑ์ต้นทูนชีวิต กับ ปัจจัยเพศ ศาสนา ลำดับบุตร สถานภาพบิดามารดา และภูมิภาค มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ ปัจจัยเขตที่อยู่อาศัย และบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ การผ่านเกณฑ์รายพลัง 5 ด้าน พบว่า พลังตัวตนสัมพันธ์กับทุกปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น ศาสนาและบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ พลังครอบครัวสัมพันธ์กับทุกปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ พลังสร้างปัญหาสัมพันธ์กับทุกปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น ศาสนา เขตที่อาศัยอยู่และบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ พลังเพื่อน/กิจกรรมสัมพันธ์กับทุกปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น เขตที่อาศัยอยู่ ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ พลังชุมชนสัมพันธ์กับทุกปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย และสถานภาพบิดามารดา ไม่สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4 ปัจจัยเพศ ศาสนา และลำดับบุตร พบว่าเด็กหญิง ศาสนาอื่นๆ และลูกคนเดียว/ลูกคนแรก มีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ สูงกว่าเด็กชาย ศาสนาพุทธและลูกคนกลาง/คนสุดท้าย ปัจจัยสถานภาพบิดามารดาพบว่า อยู่ด้วยกันและหย่าร้าง/เลิกกัน มีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ สูงกว่าบิดามารดาแยกกันอยู่หรือเสียชีวิต ปัจจัยบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย พบว่าอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ สูงกว่าอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาหรือบุคคลอื่น ปัจจัยภูมิภาค พบว่าภาคตะวันตกและภาคใต้มีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทั้งต้นทูนรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ

วิจารณ์

การศึกษานี้คะแนนต้นทูนชีวิตรวม อยู่ในระดับพอใช้ แยกเป็นรายด้าน พบว่า พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนพลังสร้างปัญหาอยู่ในระดับดี ส่วนด้านที่มีต้นทูนชีวิตต่ำสุด คือ พลังชุมชน เมื่อดูรายชื่อพบว่า “ฉันรู้สึกปลอดภัยเมื่อได้อาศัยอยู่ที่บ้าน” มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของพรรณพิมล วิปุลากร และคณะ⁶ ศึกษาเด็กวัยเรียนในโรงเรียน พบว่าพลังครอบครัว “ฉันรู้สึกปลอดภัยเมื่อได้อาศัยอยู่ที่บ้าน” มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่าเด็กยังมองว่า บ้านเป็นพลังครอบครัวที่สำคัญและมีผลต่อการดำเนินชีวิตในชุมชนมาก ค่าคะแนนต้นทูนชีวิตรวมสอดคล้องกับการศึกษาของนราทิพย์ ศรีจันทร์อินทร์ และคณะ⁷ สำรวจในเยาวชนมัธยมปลายมีต้นทูนชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้เช่นกัน แต่การศึกษานี้อยู่คนละช่วงอายุ จะเห็นได้ว่าในเด็กก่อนเข้าวัยรุ่น และวัยรุ่นมีต้นทูนชีวิตอยู่ในระดับเดียวกัน บ่งบอกว่าเด็กก่อนวัยรุ่นส่วนหนึ่งพอก้าวเข้าสู่วัยรุ่นต้นทูนชีวิตไม่พัฒนาขึ้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญในการเร่งพัฒนาเด็ก เพื่อเป็นปัจจัยปกป้องปัญหาวัยรุ่นต่อไป ต้นทูนชีวิตยังสอดคล้องกับการศึกษาของสุริยเดว ทริปาตริ⁴ ซึ่งศึกษาสภาวะการณ์ต้นทูนชีวิตเยาวชนในเยาวชนซึ่งมีจุดแข็งด้านพลังครอบครัวและจุดอ่อนด้านพลังชุมชนคล้ายกับการศึกษานี้ แต่การศึกษาอายุคร่อมกัน แสดงให้เห็นว่าเด็กก่อนเข้าวัยรุ่นหรือเข้าวัยรุ่นแล้วให้ความสำคัญกับครอบครัวมากที่สุด และมองว่าชุมชนไม่ค่อยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนไทยยังน้อย อาจเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาในเยาวชน ซึ่งการแก้ปัญหา

โดยให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเองทั้งที่บ้าน โรงเรียนและในชุมชน เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนชีวิตรายด้าน 5 ด้าน พบว่าพลังชุมชนมีค่าต่ำที่สุดและพลังปัญญามีค่าสูงที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา^{4,6-8} ซึ่งศึกษาในเด็กวัยเรียนและเยาวชนที่พบว่าพลังชุมชนเป็นจุดอ่อนที่สุด ทำให้ข้อมูลนี้ยิ่งทำให้เห็นว่าควรพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและลดปัญหาวัยรุ่นของชุมชนในอนาคต¹¹ แต่มีต้นทุนชีวิตเข้มแข็งที่สุดคือ พลังสร้างปัญญา ซึ่งเป็นทัศนคติเกี่ยวกับโรงเรียนขัดแย้งกับการศึกษาดังกล่าวที่พลังครอบครัวสูงที่สุด แต่จะพบว่าคะแนนของพลังครอบครัวในการศึกษานี้ต่ำกว่าพลังสร้างปัญญาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงบอกได้ว่าในเด็กวัยเรียนก่อนเข้าวัยรุ่นครอบครัวและโรงเรียน เป็นสถาบันที่สำคัญในการพัฒนาเด็กวัยนี้ ซึ่งพัฒนาการของวัยเรียนเป็นช่วงที่กำลังสร้างปัญญาและเตรียมเข้าสู่วัยรุ่น¹² แสวงหาความรู้จากโรงเรียนเป็นสำคัญทำให้ทัศนคติของเด็กต่อข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญามาจากโรงเรียนสูงกว่าด้านอื่น

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคล เพศ ศาสนา ลำดับบุตร สถานภาพพ่อแม่ บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย ภาคที่อาศัยอยู่และเขตที่อาศัยอยู่ เทียบกับต้นทุนชีวิตผ่านเกณฑ์ พบว่า ปัจจัยเพศ ศาสนา ลำดับบุตร สถานภาพบิดามารดา และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ มีความสัมพันธ์กับการผ่านเกณฑ์ ต้นทุนชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพศหญิงและศาสนาอื่น มีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทั้งต้นทุนรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าเด็กชายและศาสนาพุทธ ลูกคนเดียวมีสัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญด้านต้นทุนครอบครัว สูงกว่าลูกคนแรก

ลูกคนกลาง และลูกคนสุดท้าย ภาควะวันตภูมิ สัดส่วนการผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทั้งต้นทุนรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ จากการทบทวนวรรณกรรมมีการศึกษาเดียวที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์คือ การศึกษาของนราทิพย์ ศรีจันทร์อินทร์ และคณะ⁷ ซึ่งศึกษาในเด็กความสามารถพิเศษกลุ่มมัธยมปลาย ซึ่งคนละช่วงอายุกับการศึกษานี้ เมื่อเทียบข้อมูลแล้วส่วนที่เหมือนกันคือ สถานภาพบิดามารดาซึ่งอยู่ด้วยกันมีสัดส่วนผ่านเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญมากกว่าที่ไม่อยู่ด้วยกัน สรุปได้ว่าการที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีผลต่อต้นทุนชีวิตด้านครอบครัว ซึ่งเด็กในวัยก่อนเข้าวัยรุ่นยังต้องการครอบครัวในการเป็นฐานพัฒนาเพื่อเข้าสู่วัยรุ่น¹² ส่วนข้อมูลอื่นๆ ไม่สอดคล้องกัน อาจเนื่องมาจากความแตกต่างกลุ่มตัวอย่าง ทั้งอายุ จำนวนและความจำเพาะของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการออกแบบการวิจัยนี้เป็นเชิงสำรวจเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อวิเคราะห์ว่าเพศหญิงผ่านเกณฑ์มากกว่าชาย อาจเนื่องมาจากการพัฒนาการตามวัยของเด็ก 9-12 ปี ซึ่งเด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย¹² ในการศึกษาในช่วงอายุเด็กหญิงบางคนอาจเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว ทำให้พัฒนาการไปเร็วกว่าเด็กชาย ส่งผลให้ทัศนคติ การใช้ชีวิตที่บ้าน โรงเรียนและชุมชนของเด็กหญิงจึงโตกว่าเด็กชาย ปัจจัยศาสนา พบว่าเด็กที่นับถือศาสนาอื่นผ่านเกณฑ์ ต้นทุนชีวิตในภาพรวม พลังครอบครัว พลังเพื่อน/กิจกรรม พลังชุมชน มากกว่าเด็กที่นับถือศาสนาพุทธ อาจเนื่องมาจากบริบทวัฒนธรรมและลักษณะพื้นที่เฉพาะ ปัจจัยลำดับบุตร พบว่า เฉพาะลูกคนเดียวและลูกคนกลางที่มีความแตกต่างกันสำหรับ ต้นทุนชีวิตภาพรวมและพลังครอบครัว โดยลูกคนเดียวมีต้นทุนชีวิตมากกว่าลูกคนกลาง อาจเนื่อง

มาจากการดูแลจากบิดามารดาที่มีต่อลูกคนเดียวมีมากกว่า ทำให้ต้นทุนชีวิตมากกว่า ส่วนปัจจัยเขตที่อยู่อาศัยในเมืองและนอกเมือง ในการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนชีวิต อาจเนื่องมาจากปัจจัยบนเทคโนโลยีก้าวหน้ามาก ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคที่ทำให้เด็กในชุมชนทั้งในและนอกเมืองต่างกัน¹¹ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าการส่งเสริมป้องกันเยาวชนในชุมชนแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องแยกเด็กในเมืองและนอกเมืองออกจากกัน ซึ่งร่วมกันพัฒนาได้

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ การศึกษาในศึกษาช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ข้อมูลวิเคราะห์ปัจจัยอาจนำไปใช้เพื่อออกแบบการศึกษาต่อไป และการสุ่มตัวอย่างในทางปฏิบัติผู้วิจัยไม่สามารถสุ่มจากแต่ละภาคได้โดยตรง เนื่องจากจะได้ตัวอย่างเด็กไทยกระจายอยู่เต็มพื้นที่ ไม่สะดวกต่อการทำงานภาคสนาม และการเก็บข้อมูลภาคสนามปรับตามสถานการณ์ของชุมชนที่ลงเก็บ บางแห่งเก็บที่องค์กรบริหารส่วนตำบล บางแห่งเก็บที่โรงเรียน ซึ่งอาจมีเด็กที่อยู่นอกระบบหลายคนที่ไม่ใช่ข้อมูล จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของเด็กนอกระบบได้ ในแต่ละภาคมีจำนวนคนค่อนข้างน้อยและเป็นการเลือกจังหวัดเป็นแบบเจาะจง ซึ่งไม่สามารถเป็นตัวแทนของภาคได้ ซึ่งการนำข้อมูลไปใช้ต้องระมัดระวัง การประเมินครั้งนี้เป็นทัศนคติของเด็กซึ่งเด็กใช้ความเห็นของเด็กขณะนั้น การนำมาใช้อาจต้องประกอบกับ

ข้อมูลในชุมชน นโยบาย และความเป็นไปได้ของบริบทด้วย การศึกษานี้สามารถนำไปใช้ตามบริบทของภาคได้ โดยนำผลต้นทุนชีวิตไปวิเคราะห์ร่วมกับชุมชน กำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาต้นทุนชีวิตตามข้อคำถามที่เป็นจุดอ่อน และส่งเสริมจุดแข็งให้คงอยู่ โดยชุมชนเน้นให้เยาวชนของชุมชนนั้นมีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนในชุมชนที่ดีขึ้น

สรุป

ต้นทุนชีวิตเด็กก่อนเข้าวัยรุ่น ในชุมชนไทยอยู่ในระดับพอใช้ ต้นทุนด้านพลังชุมชนมีค่าต่ำที่สุดควรได้รับการพัฒนา และในระดับภาคต้นทุนชีวิตอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี ปัจจัยเพศ ศาสนา ลำดับบุตร และภูมิภาคที่อาศัยอยู่ มีความสัมพันธ์กับการผ่านเกณฑ์ต้นทุนชีวิต แต่เขตที่อาศัยในเมืองและนอกเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาต้นทุนชีวิตตามบริบทชุมชน โดยให้เด็กมีส่วนร่วมพัฒนาด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ทีมวิจัย รศ.ดร.ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะในงานวิจัย “อุปสงค์ อุปทาน และรูปแบบกำลังคนทางเลือกเพื่อตอบสนองการจัดบริการการฟื้นฟูสมรรถภาพ สำหรับเด็กพิการ” ที่สนับสนุนอำนาจการเรื่องการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในครั้งนี้

References

1. Search institute (Internet). Minneapolis:Developmental Assets lists. Available from <http://www.search-institute.org/survey-services/surveys/developmental-assets-profile>. [31 May 2012]
2. Tripathi S. Life assets of Thai children and youth, 5th ed. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand; 2011.
3. Tripathi S, Sungthong P, Salachan S. User Guide on Life Assets Inventory for Thai children and youth (youth version), 2nd ed. Bangkok: Appaprinting; 2010.
4. Tripathi S. The National survey of life assets (positive youth development) among secondary school students in Thailand. *J Pediatr Thai* 2013;162:36-43.
5. Tripathi S, Sungthong P, Salachan S. From positive life assets to social immunization: Proceedings of the life assets activities to reinforcement of cultural context; 2011.
6. Wipulakorn P, Chanintyutwong W, Dangsuk R, Siripibulphol A. Results of survey study in middle school by development assets indicator scale. *J Psychiat Asso Thai* 2010;55:289-96.
7. Srichantr-intr N, Tripathi S. Life assets in academically talented students: case study of the participants in international mathematics and science Olympiad 2013. *J Psychiat Asso Thai* 2014;59:151-62.
8. Aekwarangkoon S, Noonill N. Participatory process to enhance health assets for promoting sexuality among youth in upper southern provinces. *Kuakarun J Nursing Thai* 2013;20:103-18.
9. Wayne W. Biostatistics: a foundation of analysis in the health sciences, 6th ed. Wiley and sons Inc. 1995; p.180.
10. Murphey DA, Lamonda KH, Carney JK, Duncan P. Relationships of a brief measure of youth assets to health-promoting and risk behaviors. *J Adolesc Health* 2004;34:184-91.
11. Poonkum Y, Promprapat P, Paisanatpong K. The study to promote youth health and prevention of risk behaviors and health problems among youths. *J Health Promotion Environ Thai* 2012;35:48-65.
12. Hurlock H.B. Adolescent development, 3th ed. New York: McGraw Hill, 1974; pp. 52-120.